

Kmetijski list

Glasilo „Samostojne kmetijske stranke za Slovenijo“.

Naročnina:

celoletno	• • • •	Din 25-
poluletno	• • • •	Din 12.50
četrletno	• • • •	Din 7-
Posebna številka	• • • •	Din 1-

Kmet pomagaj si sam,
in svoje stališče v državi
uravnaj si sam!

Inserati:

mali oglasi do 9 petih vrst a Din 1.50
večji inserati od 10 petih vrst naprej a Din 2-
notice, izjave, poslano, reklame petit vrsta a Din 3-

Uredništvo in upravništvo lista je v Ljubljani, Kolodvorska ulica 7. v hiši „Ekonom“.

Glas učitelja na deželi.

Učitelji, ki je odkrit pristaš SKS, ima kaj neprjetno stališče. Od ene strani me začudeno pogleduje tovariš učitelj, od druge me nezaupno motri kmet: »Kako to, da se ta sili med nas?« In če opazi, da sem organiziran v učiteljskem društvu, se čudi zopet, da sem tudi med »liberalnimi« učitelji — ne krop, ne voda. Ker ste imeli ravnokar nekako preklanje zaradi učiteljstva na deželi, se mi nudi prilika, da nekoliko pojasnim stališče onih učiteljev, ki vstrajajo in bodo vstrajali pri SKS.

Jugoslovenski učitelji imamo organizacijo, ki se je razvila v mogočen faktor na šolskem polju in kjer je včlanjeno učiteljstvo iz cele države. Kar se Slovenije tiče, smo včlanjeni skoro vsi, izjemo delajo samo tisti, ki brez vsake potrebe misijo, da morajo komiti kopja za »klerikalno« šolo. Večko nas je, vendar za eno celo politično stranko nas ni in nas nikdar ne bo. Tudi v eno stranko nas ne bo nikče spravil, živimo v preveč različnih razmerah. Torej je edino pametno, da je organizacija nepolitična in strogo stanovska. In le pod tem pogojem, da tako tudi ostane, ima bodočnost. Skrbeti za blagor šole in učiteljstva je glavna naloga naše organizacije. Ker je prodrl v nas prepričanje, da je dolžnost vsakega učitelja, delovati tudi izven šole in širiti prosteto med ljudstvom, med katerim živimo, mora organizacija dajati svojim članom vsaj splošne direktive in nasvetne ter jih podpirati pri tem težavnem in dostikrat nevhaležnem poslu. In v tem oziru našim voditeljem vsa čast!

Vsak učitelj pa ima pravico, da pripada eni ali drugi politični stranki. Saj smo tudi mi državljanji. Toda kateri stranki pripadam, to stanovske organizacije prav nič ne briga. Naš Jelenc je n. pr., znan demokrat. Zaradi mene bi lahko pripadal tudi džemetu ali ne vem kateri stranki, jaz ga bom volil za poverjenjnik, dokler bo hotel, če bo tudi v bodočnosti takoj agilen, kakor je bil dolej. Nasprotno si pa tudi jaz ne dam predpisovati od nikogar, v katero skrinjico naj vržem kroglico ob vojtvah.

Lepo je pametno, da je od »Kmetijskega lista«, da večkrat povabi učiteljstvo na deželi na prostovno delo med narodom. Vsa jaz sem prepričan, da dela vsak učitelj, ki žiri prosteto med kmetskim ljudstvom, za SKS, pa naj bo še tako hud demokrat. V naši državi se bo delala gospodarska politika brez ozira na vero in narodnost in slepje, kdor misli, da se bo dal naš kmet, ko se

bo dovoljno orijentiral in vživel v nove razmire, izrabljati kaki vseobsegajoči radični, demokratični ali »ljudski« stranki in pustil, da ga bodo razni vodilni stanovi delali iz kože. — Učitelja na deželi, ki je demokratskega mišljenja, a drugače delavem na prosvetnem polju, bi najraje primerjal kuri, ki vali rača jajca. Ko se bodo kmetje zavedili svoje moči in Izprevideli, kje je pravo mesto zanje, bodo lepo splavili v vodo SKS in učeli, da ostal sam na demokratskem bregu in jih zastonj klical na suho. Uboga koklj! In še strah ina, kaj bo, ko bodo racke splavale. Ta strah je precej prazen, saj so rachte krotke živalce in močno bodo še hvaležne svoji voditeljici. Nevarnost je edino v tem, da naša kokljka ve, da ne sme z racami k vodi in jih z vsemi sredstvi odvrača od njene bližine. Tu bi znala res priti kaka zamera in sicer tem večja, čim dalje bo trajalo to oviranje, ki je v veliko škodo racam in končno tudi kokli sami, ki po nepotrebem trati svoje moči.

Zato je umestno in vsakemu človeku razumljivo, da ste nekoliko okrcali tiste učitelje na deželi, ki smatrajo za prosvetno delo, če včasih malo poagitirajo za JDS in pozabavljajo čez SKS. Saj mora priznati vsakdo, da so taki učitelji bolj redki, ki bi se udejstvovali na prosvetnem polju le na ta način, a dobe se vendarle. Gotovo pa je, da se nekako tako obnaša učiteljstvo dotične šole, ki je dobrolo takoj lekcijo od krajevne organizacije SKS, kakor piše »Učiteljski Tovariš«. Smatram za čisto nemogoč tak slučaj v kraju, kjer ima napredno učiteljstvo količki stika z ljudstvom, in odkrito priznam, da bi me bilo sram kaj tega poročati v Ljubljano, ker bi me lahko vsak s prstom pokazal: »Ta nič ne dela!« Da so priproti možje poleg učiteljstva napadli tudi šolo, je pa migljaj s kolom učiteljstvu, kako ne sme postopati, da ne bo imela škode šola od takega »devovanja«. Vodstvu SKS in njemu listu pa menda ne more nihče očitati nekorektnega postopanja na primu učiteljstvu. Vsa jaz doslej kaj takega še nisem opazil.

Poklic učiteljev je širiti prosteto med narodom. Če živiš na deželi, deluj med kmetsko po svojih močeh, če si v industrijskem kraju, med delavci, v mestu boš pa tudi našel primerno opravilo. Ako bo naše delo res v koristi narodu, potem bo imelo učiteljstvo prijateljev povsod in bo dobro potrebitno zaslonbo v vseh slučajih. Ni ravno potrebno, da se učitelj priklopi tudi

politično večini ljudi, med katerimi biva, absolutno potrebno pa je, da ne ovira dela napredne stranke, ki bo v kraju prej ali slegi zmaga.

In še enkrat! Motijo se oni, ki upajo, da se bo do ljudstvo izviti iz objema duhovnikov, da bi ga potem obtema posvetna inteligenco. Kmet misli, da bi prišel iz dežela pod kap. Morda trenutno ta bojazen ni upravičena, ker tako izrabljati bi ga ne morel pri nas nihče kot ga duhovnik, toda sčasoma? Ne, ljudstvo se mora vzgojiti, da se bo osvobodilo in vladalo samo. Da se bo to zgodilo čimprej, to pospeševati je naša dolžnost, če prav razumemo svoje po-

stanstvo. Dovolj dolgo smo se držali liberalnega fraka, — da so nas vlekli kamor so hoteli, sedaj naj bi bil pa naš spas v tem, da se obesimo za frak demokratom?

Če je blaginja kakega stanu med inteligenco v tem, da se vživi v ljudstvo in se zraste z njim, potem je to učiteljski stan. Mi ne iščemo hegemonije nad ljudstvom kot duhovnik, mi mu le nudimo svoje delo in pomoč, za to pa hočemo poslošno plačilo, ki nam ga ne bo mogel in ne hotel nihče odrekati.

Politično se udejstvuj učitelj na deželi le v SKS!

Iz zemljoradniškega kluba.

Povodom interpelacije o dobrovoljci je tov. Miloš Moskovljević zahteval od voj. ministra, da prizna pravico dobrovoljstva vsem onim Hrvatom, Slovencem in Srbam, ki so tvorili v 18. letu v Sibiriji takozvani polki majorja Blagočića, nadalje je zahteval iste pravice za vse one, ki so se v Italiji javili za dobrovoljce, pa jih je Italija internirala in konečno tudi za vse one mornarje, ki so se uprli leta 17. v Šibeniku in Boki Kotorski in med katrimi tremi skupinami je mnogo Slovencev. G. minister vojni je obljubil stvar proučiti in priznati pravico dobrovoljstva pripadnikom gorenjih skupin.

Tov. Dim. Vujić, zemljor. posl. za Vojskodajo je stavil interpelacijo na ministra za soc. politiko o načinu dajanja potnih listov. Interpelaciji je priznana ugnost in bi bila morala priti v četrtek na red, a vladina gospoda jo je tako izvila, da je odložena. Ako bo prilika, posvetimo tudi v podeljevanje potnih listov v Sloveniji.

Tov. Pucell je protestiral pri voj. ministru zaradi zadržanja vojakov na orož. vajah. G. minister je izjavil, da je to stvar celokupnega kabinka, ki se boji presenečenj ob bolgarski in albanski meji in da sam ne more ničesar ukreniti.

Brezposelnost.

Pretekli teden so dnevní časopisi prinašali vest, da je bilo v ljublj. oblasti 11.000, v mariborski 15.000, v zagrebški 54.717, v saraješki 5750, a v Dalmaciji 50 odstotkov vsega delavstva brezposelnih...

To bi bilo z drugimi besedami: okrog 80.000 brezposelnih delavcev. Če prištejemo še žene in otroke... strašno število za one, ki delajo, kajti brezposelnih ne samo, da ne delajo, nego oni žive na stroške in v breme onemu, ki dela.

In kdo so to? Ali kmetje, ali obrtniki, ali kmetski delavci? O, ne! To so one sirote naših vasi, ki jih je izmamil mestni sijaj, tovarniški zasldek, jih iztrgal iz kmečkega dela in vrgel v naročje lakot.

Podpirajmo industrij! — Samo in-

dustrija nas more rešiti pogin! — Po-seben varstva za industrij!

Ti klici done že peto leto na naša ušesa, a če jim kličemo nazaj: zavarujte kmetijo, dvignite kmeta, doživimo le skomiranje z rameni ali celo posmeh.

In ni čuda, da čitamo o tisočih in tisočih brezposelnih v času, ko je vsaki petdeseti kmet tako srečen, da dobri hlapca ali deklo, in je cela vas srečna,ako more v košnji si razdeliti pet, šest koscev.

Pisec tega članka je bil dve leti brez hlapca, zdaj si že drugo leto ponaga z nad sedemdesetletnim starcem, ki jedva oskrbuje par glav živine. Sosedom gre prav tako.

Ko sem lansko leto iskal dva kosca za dobo treh mesecev, a med prvo in drugo košnjo bi napravljali drva, sem

dolgo kvišku. Sokoli so ujeli petnajst čapeli. Tri mlajše je pomilostil grof; sokoljarji so jih vzeli v mrežah domov, da bi jim nataknili na noge srebrne obročke z imenom Blagajevim in datumom lova ter jih spustili. Eden najlepših sokolov s eje nabodel na čapljin kljun in poginil; nadšokolar Adlešič ga je zagrebel s solzami v očeh kakor junaka. Ahačev Odisej pa je okreval prav kmalu.

Po lovu so se vrnilii čez Kolpo. Trudni, prašni, opikani od komarjev, so prijahali v prijazno določico pod Plešivico. Slugi so pogrnili tla s preprogami, pažeti so prinašali jedi iz košar in usnjatih vreč. Vitez Ahac se je usidral blizu sodčkov.

Vsi so bili židane volje, zlasti grof Majnard. Veselo so se svetile pisane oblike med gozdni zelenjem, daleč so bili slišati gromki basi in zvonki soprani simejajoče se gospode in Žvenketanje kozarcev. Grof Majnard se je pogovarjal načevč z grofom Starograjskim, ki je iz navade vedno skomizgal z levo ramo. Vitez Ahac je pravkar hotel ponuditib pobratimstvo Nikoli Radoševiču, kar je pridril eden sokoljar, ki so bili odjahali s čapljamimi in sokoli naravnost proti domu.

»Kaj pa je? Kaj pa je?« kriči vse vprek.

Mladi sokolar Miko ustavi openjenega konja pred gospodom in sopiha: »Gospod grof... cigan!« Zklala sta srno.

»Kje?« vpraša grof naglo in jako rezko.

»V bukovju, blizu Bojancev.«

»Ste ju prijeli?«

»Prijeti, zvezali oba, mater in sina. Ciganka se je branila ko divja zver. Fant se je upiral manj.«

Salda plemenita Frauensteinerjeva se zgne in obledi... Zdajci ji blisne po glavi: »Cirkli je! Izgubljena je! Kaj bo, ako bo hotela rešiti sebe in sina s tem, da izda mojo nakano!«

»Mojega konja!« ukaže grof Blagaj.

Lepi janičar.

Roman.

Spisal Rado Murnik.

Pod topoli, vrbami in jelšami ob reki so čakali sokoljarji na konjih, vsak svojega sokola na levi pesti, zavarovani z veliko in debelo rokavico od jelenjega usnja, ob boku pa torbico z mesom za ptiča. Dvema je viselo ob pasu po dvoje belih golobovih perot na vrvici za vabilo vračajočim se sokolom. Hlapci so nosili okoli života na naramnikih. Stiroglata lesene okvire s priučenimi ptiči. Vsem sokolom so pokrivali oči usnjati okovi z višnjevimi perjanicami. Pesarji so merili dolgovne velikoplane pse iskače, ki so, skopani saroma, nestreno civilili, bevkali in vlekli za jermene na rdečih ogrljakih. Bajukov Miha, »pasji stric«, je venomer rentabil nad njimi.

Grof migne. Rogovi zatrobijo in veselo zavrsajo lovci. Velika jata črnih vran se vzdigne in poleti preko brezovega loga čez Kolpo. Pesarji odvežajo tankonose iskače in jih spuste; veselo majhajo psi z repi, vohajo po tleh in po zraku ter izginejo v gostem zelenem ločju in biču. Z bučenim letom hiti vlak divljih rac proti lovskim družbi, ali kmalu se obrne in beži na drugi konec močvirja.

Nestrpno čaka gospoda, da obrne nadšokolar svojemu konju glavo in jih tako opozori na čapljo. Nepremično sedi Jure Adlešič v sedlu, le drobne oči mu begajo po ravni. Tedaj šine nekaj

»Lisica, lisica!« se oglaši mladi rjavopolti baron Lenkovič; ali danes ni nikomur nič do kosmate na vihanke.

Med visokimi rogozi, osladi in trstikami se premikajo klasi in listi kakor šopi in zastavice. Nena-

doma skoči nadšokolar Jure s konja in mu po pravljici običaju obrne glavo v smer, koder je uzrl čapljo. Nad bičjem se v vijakastih kolebil dviga velik belosiv ptič, moleč glavo in krake nazaj.

»Naglo Ahila nano!« veli grof Majnard in že priti sokol z modrokramkim belkastim sokolom.

»Ahil je doma z Izlandijo, domovine najplemenitejših lovskih sokolov,« razlagata vitez Ahac ozkolični nežni baronesi Ofniji Leuenbergovi. »Poddaril ga je grofu Majnardu kranjski vicedom Juri Rainer. Lahko rečem, da je ta ptič več vreden kakor grofov konj. Moj Odisej pa tudi ni dosti slabši!«

Nadšokolar odvežje in sname Ahilu nožne jermene pa okrov in ga spusti z rokavice. Naravnost kvišku vzleti krasna ujeda; hladilni pihljaji vejejo v razgrete obrale, šumno udarajo dolga, ozko urezana krila zrak in jadrno odnašajo sokola v višavo.

Tudi vitez Ahac spusti svojega ljubljence. Toda Odisej, manj plemenit sokol, ne more naravnost kvišku, ampak le po kroglih in ovinkih.

Čaplja leti že visoko proti Kolpui; sokola jo izkušata nadkriliti. Lovci zdirajo čapljo in stru preko travnikov in jarkov proti vodi. V zraku vihajo devoklam dolgi lasje in pisana krila, pruhajo gospodom široki rokavi, trakovci in perjanice, v divjem diru poskakujejo lovčem rogoviti do tilnika. Sredi livaide se ustavijo in, razburjeni od lovskih strasti, zro z največjim zanimanjem kvišku.

na tako nizki stopnji, se bo razvijala tudi moč države. Z razvojem poljedelstva pa se bo razvijala tudi trgovina, obrt in industrija. Star pregovor pravi: »Če ima kmet denar, ga ima cel svet.«

Država skrbi za svojo korist, ako ustanavlja poljedelske šole, omogoča strokovna predavanja in kurze, podpira izložbe, spojene z strokovnimi predavanji itd.

Največja napaka je, če vlada »reducira« v vrstah učiteljstva in strokovnjakov.

Casopisje mora posvečati več pažnje poljedelstvu. Manj politike, manj hujšanja, manj osebnosti, manj obrekovanji, pa več strokovnega čista, več medsebojnega spoštovanja, več pomirljivosti zahteva naša vseskupna korist.

Strankarstvo zavzema pri nas prvo mesto. Nesrečno strankarstvo razdvaja duhove in ubija tako potrebno vzajemno delo v gospodarski politiki.

Nekaj smo se borili na življenje in smrt s tujimi gospodarji in tlačitelji za svoj narodni in gospodarski obstoi, danes pa se otepamo s strankarstvom, ki ni manje ne ubija našega gospodarstva.

Gospodarska politika zahteva vzemnega dela vseh!

Izmamo preveč kandidatov za voditelje, pa premašo prosvetnih delavcev med narodom. Inteligenca se mora zoper posvetiti izobraževalnemu delu med našim kmečkim in delavskim ljudstvom. Kje je taka požrtvovanost in tista idealnost, s katero je dajaštvo prej svoje mlade sile posvečalo širjenju prosvete med ljudstvom?

Laži klerikalnega poslanca.

»Slovenec« štev. 64 od 16. marca t. l. prinaša govor poslanca dr. Kulovca v Narodni skupščini. Dr. Kulovec je med drugimi govoril tudi o Kmetijski družbi in sicer tako-le:

Vlada je storila protipostavno delo, ker je razpustila odbor Kmetijske družbe samo radi tega, da je udarila nas, ki smo imeli v odboru večino. Vlada nima nobene pravice, da postavi privatni družbi gerenta, vlada ima pač pravico družbo razpustiti, ne pa pravice odstaviti družbeni odbor in postaviti gerenta. (Medkljic notranjega ministra: Ko je predsednik družbe zapustil svojo službo, sem moral postaviti gerenta!) Kulovec: Gospod minister, zato niste imeli nobene pravice! Kmetijska družba na podlagi svojih pravil sama ureja svoje notranje zadeve. Vsaka družba, oziroma društvo je popolnoma avtonomno. Vladna dolžnost je, da čuva, če se potrjena pravila izvršujejo ali ne. Če vidi, da se ne, ima pravico jo razpustiti, nima pa pravice, da bi družbi, ki je ustanovljena po društvenem zakonu, postavljala gerenta. — Tako »Slovenec« oziroma poslanec dr. Kulovec. Ta govor klerikalnega poslanca nas je naravnost presenetil. Poslanec, ki je poleg tega še duhovnik, je ponovno dokazal, da temelji celi klerikalna politika na samih lažeh in protislovjih. Tako nesramno lagal pa menda do sedaj Kulovec še ni v parlamentu. Klerikalcem je pač dobro znano, da so neposredno pred občinom zborom hodili okrog gospodov ministrov in pripovedovali o Kmetijski družbi, da se tam gode stvari, ki govore 100 milijonskih zloupobrabah. Zahvali so, da postavi minister Kmetijski družbi gerenta in so za to mesto kandidirali uradnika pri Oddelku za Kmetijstvo dr. Pokorna. Takrat so klerikalci v polnem obsegu priznali g. ministru pravico, da imenuje gerenta in se niso sklicevali na pravila družbe. Danes so nezadovoljni in očitajo notranjemu ministru, da je to storil saino zato, ker so klerikalci imeli večino v odboru Kmet. družbe. Kako je izgledala ta večina, naj si vsakdo sam ogleda! Klerikalni odbor Kmetijske

družbe: 1. Evgen Jarc, 2. Mihail Brencič, 3. Alojzij Supanič, 4. Jakob Jan, 5. M. Steblonik, 6. R. Košar, 7. Dr. Verstovšek, 8. Jak. Vrečko 9. Dom. Kotnik. Neklerikalni odbor Kmetijske družbe: 1. Pipan, 2. Černe, 3. Jože Hočevar, 4. Franc Hočevar, 5. Ažman, 6. Pavlin, 7. Černagoj, 8. Štrumbil, 9. Bajuk, 10. Meden, 11. Skalicky.

Tedaj razmerje 9 : 11. Tako izgleda klerikalna večina v odboru Kmetijske družbe, ki je bil izvoljen dne 8. novembra 1922. Naglasiti moramo, da je bil prvi podpredsednik Evgen Jarc in, ako so se pri Kmetijski družbi godile nerdenosti, ki zahtevajo pojasnila glede onih 100 milijonov, tedaj naj klerikalci primejo g. Jarca. Večino v odboru Kmetijske družbe smo tedaj imeli mi in ne klerikalci. Da pa smo bili napram klerikalnim zahtevam glede gerentstva pri družbi lojalni, smo molčali le radi tega, kjer naj bi se doseganje stanje v družbi likvidiralo.

Ob tej prilik moramo omeniti še razmerje gospoda velikega župana Sporna do Kmetijske družbe. Družba ima svoja pravila, ki naglašajo, da izvoljeni odbor urejuje vse notranje zadeve družbe. Ne spada tedaj v kompetenco vlade, da bi se vmešaval v dolžnosti izvoljenega odbora in g. velike župan nima nobene pravice, dajati kakšna navodila ali delati odredbe. Opazimo tedaj gospoda velikega župana Sporna, naj ne sledi v tem slučaju klerikalnim poiskusom, katerim smo pravkar dokazali neizpravnost in navadno laž.

Mi pa smo imeli ob prilik govorila klerikalnega poslanca zoper priliko, da se prepričamo o sredstvih, s katerimi hočejo klerikalci varati našega kmeta. Stranka pa, ki več nemore kontrollirati svojega dela niti za nekaj mesecev nazaj, da bi ostala v svoji demagogiji vsaj dosledno, tako stranka med našim kmetijskim ljudstvom pa ne bo žela nobenih uspehov več. Zato proč s klerikalno demagogijo, proč tudi s poslanci, ki celo kot duhovniki javno lažejo! —

„Domoljub“ in gostilničarji.

Iz Bele Krajine smo dobili sledeči dopis:

V »Domoljubu« z dne 5. marca t. l. je priobčen članek, kakršnega pač zomorejo izmisliši le brihtne klerikalne glavice. V tem članku pravi pisek, da so gostilne ropar in ubijalec naših ljudi. Ropa milijone, ubija pamet in preprečuje potrebno izobrazbo.

V prvi vrsti smo radovedni, je li »Domoljub« tako sovražno razpoložen samo proti gostilnam, katerih lastniki so pristaši njemu nasprotni stranke, ali je naperil svoje kopje tudi proti klerikalnim gostilnam? Dalje vprašamo »Domoljuba«, je li tak način pisanja v smislu zaščite malih obrtnikov. Znano je namreč, da ob času volitev klerikalci prav tako računajo s kroglicami gostilničarjev, kakor z onimi, ki jih mečejo v njihovo skrinjico člani Kalanove družbe treznosti. In ker je tako, moramo pa »Domoljuba« in pobožne njegove dopisovalec opozoriti na nekatere stvari, ki jih »Domoljub« ni uvaževal, ko je prinesel omenjeni članek.

Pri občinskih proračunih tvori važno postavko občinska doklada na pijače, češ, da se zmanjšajo tako naklade na direktne davke. Zadnji zakon o taksa je gostilničarje zoper nemilo zadel s plačili, katerih mnogi niti zmogli ne bodo. Imamo namreč še dohodniški davek, trošarino in davek na poslovni promet. Spričo vseh teh ogromnih plačil, pa je gostilničar »ropar« in »ubijalec!« Zakaj potem od njega žanjete, zakaj prejmetate od njega denar? Davčni vijak v različnih oblikah bo prisilil marsikaterego gostilničarja, da bo moral gostilno zapreti. Mar čuti »Domoljub« tudi tukaj potrebo, da agitira proti obrtniku? Gospod poslanec Nemančič, ki ste naš domačin, se li strinjate s pisavo »Domoljuba«? Mislimo, da ne, posebno še, ker ste vinogradnik. Saj vendar ne popijete vsega svojega vinskega prideka sami! —

Sedaj pa še o gostilni kot o ubijalcu pameti in preprečevalcu potrebne izobrazbe. V prvi vrsti gostilničar nikogar ne sili, da mora obiskovati gostil-

no. Da ni gostilniška obrt važen faktor med ostalimi obrti, bi jo bili že zdavnaj ukinili ali prepovedali. Ker pa je ravno ta obrt eden od onih, rekel bi, neusahljivih virov, iz katerih črpa država in občina pomemben del dohodkov, zato se čudimo državotvornim klerikalcem, da tega ne vedo. Glede ubiranja pamet pa je stvar tako-le: Kdor pride v gostilno z namenom, da se napije v taki meri, da zgubi pamet, ta si pač tudi izven gostilne ne prizadeva, da ostane njegova pamet bistra in čista. Z ozirom na preprečevanje potrebnih izobrazb, bi »Domoljuba« opozorili na okolnost, da se ravno po gostilnah vršijo danes razni sestanki, predavanja, dogovori, shodi itd., kar pač vedo klerikalci iz svoje lastne prakse. Da pa dovoljujejo gostilničarji uporabo svojih lokalov v navedene namene, s tem menda ne ubijajo pamet in ne preprečujejo potrebnih izobrazb. E, »Domoljub«, tvoja pamet je ubita!

Onim gostilničarjem pa, ki so naročeni na ta tako naklonjeni nam klerikalni časopis, bi nujno svetovali, naj ga čimprej odpovedo, sicer bodo morali v najkrašem času nositi »Domoljuba« svoje vino na potkušnjo. Kdo bo trpel v svoji gostilni časopis, ki javno agitura proti naši obrti?

In ti ljudje okrog »Domoljuba« nam hočemo priraviti nekako avtonomijo? Gorje obrtnim stanovom, a zlasti gostilničarjem, ako bi se kaj takega uresničilo! Mi si pač želimo avtonomijo, toda tako, kakršno bi nam dali klerikalci, najhvalenejše odklanjamo. Pač pa z veseljem pozdravljamo pokret naše Samostojne Kmetijske Stranke, ki vedno in povsod ščiti interese kmečkega ljudstva in obrtniškega stanu. Zato proč z zahrbtno in reakcionalno klerikalno stranko in njenim zavilačkim časopisjem!

Deset zapovedi za kmeta.

I. Veruj, kmečko ljudstvo, da je moč vladate v svojih rokah, ako se združi!

II. Ne imenuj po nemarnem slabih časov; kajti teh bi ne bilo, ako bi bil združen!

III. Posvečuj vso skrb in delo temu, da prideš v državi do one veljave, ki ti pripada!

IV. Spoštuj svoj kmečki stan, ne laži za meščanskimi strankami, pa boš dolgo živel in ti bo dobro na zemlji!

V. Ne ubijaj svoje moči na ta način, da ne greš volit, ali celo drugam voli!

VI. Ne razmišljaj, kateri stranki bi pristopil; tvoja stranka je SKS!

VII. Ne kradji kmečke časti s tem, da hlapuješ meščanski strankam!

VIII. Ne govorji proti svoji stanovski stranki in ne dopuščaj po krivem pričevati zoper njo!

IX. Ne želi združitve s SLS, kajti ona je polna laži in zahrbitnosti. Ako boš sledil njihovim obljubam, boš pahnen v suženjstvo!

X. Ne želiš si nad seboj klerikalne moči; kajti Slovenska ljudska stranka ne bode nikdar ščitila kmečkega stanu!

Za tiskovni slad SKS

so darovali sledeči tovariši: Anton Lipovšek, Maribor 10 Din, Franc Korošec, Žirkar 10 Din, Joahim Družovec, Senarska 5 Din, Alojzij Kirar, Bučka 44 Din, Jakob Modic, Brest 10 Din. Na svatbi Franca Majcenca in Zale Šlapjaka v Mokronogu zbrali svetje 220 Din. Peter Šifrer, Žabnica 5 Din, Kraj. org. SKS Tomišelj 152 Din, Andrej Rožmanec, Horjul 20 Din, Jože Branišeli, Cerknica 10 Din, Franc Šefman, Radovhova vas 75 Din, Ivan Podlogar, Želimlje 5 Din. Skupaj 566 Din. Vsem zavednim tovarišem, darovalcem naših pokroviteljev, katerim smo pravkar dokazali neizpravnost in navadno laž.

Mi pa smo imeli ob prilik govorila klerikalnega poslanca zoper priliko, da se prepričamo o sredstvih, s katerimi hočejo klerikalci varati našega kmeta. Stranka pa, ki več nemore kontrollirati svojega dela niti za nekaj mesecev nazaj, da bi ostala v svoji demagogiji vsaj dosledno, tako stranka med našim kmetijskim ljudstvom pa ne bo žela nobenih uspehov več. Zato proč s klerikalno demagogijo, proč tudi s poslanci, ki celo kot duhovniki javno lažejo! —

Od katerih odpade na nabiralne pole Din 79.228.75

in na druge prispevke Din 24.097.05

Din 103.325.80

Skupni stroški prevoza in pogreba so dosegli Din 77.457.22

Din 25.868.58

Preostanek Din 25.868.58 se porazdel po ključu enakosti med dve vdovi in 3 sestre po ustreljenih žrtvah à Din 4500.—

Tretji zoper omogeni vdovi se v počasjenje spomina ustreljenega moža prizna enkratna podpora v znesku Din 1500.—, Din 1868.50

obresti tega zneska se določijo za vzdrževanje in vsakoletno okraševanje groblišč.

Izkupiček od izdanih razglednic in nekaj se neizterjanih dolg se odstopi deloma

Udruženju vojnih invalidov, deloma Savezu dobrovoljcev v Ljubljani za pripadnike blvšega 17. pp.

Knjige in računi so bili pregledani po podpisanih pregledovalcih računov in je bila ugotovljena tudi popolna pravilnost in skladnost vpisov ter se je blagajniku in odboru izrekel absolutn.

Odboru je onemogočeno izreči vsake mu posamezniku zahvalo za nabiranje in darovanje prispevkov in za drugo gmočno in moralno podporo. Tudi je nemogoč obdelovati imena zelo velikega števila darovateljev. Večino prispevkov so tvorili drobni dohodki in prispevki iz vrst našega pripovednika naroda, tako, da je to pomembno vsepridno manifestacijo omogočil naš prosti človek, ki je s tem dokazal, da zna centri in upoštevati žrtve za našo svobo

bodo in da je zato vreden svobode.

Tiha srča vodov in sirot, ker kosti njih najdražih mož in očetov počivajo v blagoslovjeni domači zemlji, naj bo vsem draževalci najčestela zahvala. Za požrtvovnost naj jim bo plačilo zavest, da je bil njih trud posvečen veliki misli svobode stoljetja teptanega naroda.

Predsednik: Dr. Tone Jamar I. r. Blagajnik: Dr. Kramar I. r.

Pregledovalca računov: M. Osana I. r. A. Bevc I. r.

Naši shodi.

(Suhor.) SKS je priredila v nedeljo dne 16. t. m. v naši občini sijanjo uspešnih shod pod predsedstvom zavedenega tovariša Štublerja, našega župana. Okrog tristo poslušalcev je popolnoma napolnilo zborovalne prostore in mnogo jih je moral poslušati pri odprtih vratih in oknih. Zlasti je bilo razveseljivo, da so se udeležili shoda poleg zavedenih naših mož tudi navdušeni zreli fantje, ki so z napetim zanimanjem sledili čez enourmno izvajanje tovariša Pucelja. Bela Krajina se probuja in klerikalnemu sleparstvu bo odklenkalo preje, kot pričakujejo. Z ogroženjem so vzel na znanje, da so se vse klerikalne obljube o avtonomiji spremene v centralizem najgrš sorte. V »skmetiških blagorih« so naprili šestkratno povečanje davkov in tako priveli s svojo zmešano politiko našega kmeta na rob prospada. Rešitev iz te zapeljane poti je le organizacija vseh kmetov po celi državi in vsega poljedelskega ljudstva v enotno kmetijsko stranko, ki bo napravila konec srbskim korupčnim strankam in našim zastarelim klerikalcem, ki spadajo že davno v grob k njihovemu »presvetemu cesarju« Francu Jožefu.

(Metlika.) V nedeljo dne 16. t. m. se je vršil shod SKS. Ljudstvo je napolnilo do zadnjega kotička čitalnično dvorano. Shodu je predsedoval tovariš Makar, ki je uvodoma omenjal, da je povabil tudi g. Nemaniča od SLS na shod, da se bo ščil ū drugi glas, da bo kmet jasno razvidel, kje je laž in kje istina, kje politična poštenost in iskrenost in kje je njen. Toda g. Nemanič se ni odzval. Že več zanj pokrovitelj je bil v grobem zavilen. (Metlika.) V nedeljo dne 16. t. m. se je vršil shod SKS. Ljudstvo je napolnilo do zadnjega kotička čitalnično dvorano. Shodu je predsedoval tovariš Makar, ki je uvodoma omenjal, da je povabil tudi g. Nemaniča od SLS na shod,

roko? Ali mislite, da je klerikalni poslanec tudi pred Bogom imun?

(Ježica.) Na Ježici smo imeli pretečeno nedeljo sestanek vseh naprednih volilcev, seveda, čisto nepolitičen. Kdor zna, ta zna, si je mislil gospod Hvastija. Sklical bom ljudi skupaj, malo pomagal sem, malo tja, pa bodo prikimali. Meni pa se še lahko posreči, da bom zlezel na županski stolček. Da bo stvar govorješa, je gospod Hvastija povabil iz Ljubljane učenega gospoda ravnatelja Juga. Ta gospod je naglašal, da mu ni všeč kmetska politika, da so take reči le za njih, gospode. Hvalil je na vso moč demokrate, kako da so ti prijatelji in dobrotniki kmeta. Bil bi prišel g. dr. Žerjav sam, pa nima časa, a gospod Ribnikar ima pa strah pred posavskimi mlekaricami še od tistih časov, ko se jim je zameril na ljubljanskem trgu. Pa se je prepričal gospod Jug, da so posavška tla za demokrate malo prevrča. Ni mogel namreč dokazati tem preklicanim - samostojnežem nobenih dobrov, katere so napravili demokrati za kmete. Naše domače demokrati pa moramo tudi vprašati, če jim je kaj znano ime samostojneža Jamnika še iz onih časov, ko je gospod Ribnikar sekiral naše žene in hčere na trgu. Le spomnите se tega vi, ki ližete pete demokratski gospodini in se zatekate k njim kot piščeta pod koklj! Pred volitvami ste jim dobri in dali bi se na križ pribiti za vas, vsaj tako govorijo; a po volitvah jih ni nikjer. Gospod Hvastija, vi si pa poklicite v spomin, kdo vas je volil v odbor Strojne zadruge in v odbor za napeljavno elektriko! So bili to demokrati ali samostojneži? Mi pa bomo v naši občini poskrbeli sami za občinsko upravo brez demokratov. — V pondeljek, 7. marca sta bila sprejeta v avdijenci pri gospodu Hvastiju v Savljah gg. Jug in dr. Žerjav. Avdijenca je trajala poldrugo uro. Hm, tudi to ne bo pomagalo!

(Cerknica.) »Jutro« z dne 7. t. m. je priobčilo dopis nekega Cerknčana, v katerem s pritajeno skrbjo omenja, da se bližajo obč. volitve. Ob tej priliki pravi dopisnik, da se bo pri bodočih volitvah v cerknškem okraju skrčilo število strank, a SKS napoveduje smrt G. dopisniku moramo povedati, da se presneto moti. Dalje omenja dopisnik, da je imela krajevna organizacija SKS 2. sušč. t. l. v Cerknici svoj občni zbor, pa da za občni zbor od pristašev ni nihče vedel. Resnica je, da je obč. zbor prav lepo uspel, četudi brez nekaterih bivših agitatorjev. Eden od teh agitatorjev je bil tudi zastavonoš, kot značajen mož pa je skril zastava v vodnjak, kot rafin Janez. Dopisnik tudi trdi, da SKS nima pravega smisla za kmetijske interese. S tem dokazuje, da je zelo slabo poučen o delovanju SKS. Pobožna želja nekaterih ljudi je pač ta, da se SKS uniči, vendor znamenja kažejo čisto drugače in stranka se le veča in širi, na žalost teh rodoljubov seveda. To povemo zato, da ne bo kdo onegavil. Ko je odposlanec SKS prišel v Cerknico na občni zbor, ga je nekdo odpeljal v neko gostilno med nasprotnike. Ni to krivda odposlančeva, pač pa tistega, ki ga je zapeljal. S tem pa ni rečeno, da za občni zbor ni nihče vedel. Zato pa pozivamo nekatere ljudi, naj ne izvajajo, sicer bomo postregli z izjavo od 15. maja 1921, da ne bo kdo onegavil potem. —

(Iz Bučke.) Pozor vsem, ki prejemajo »Domovino«! Večkrat sem povpravoval tovarisce, kako to, da so naročniki »Domovine«, ko je vendor »Domovina« demokratski list, demokrati pa so kapitalisti in bankirji. Vsak mi odgovori: »Domovino« mi pošiljajo zaston, plačal je itak nikoli ne. Jaz sem bil več let naročnik »Slov. Naroda«, dokler je bil neodvisen list, posebno me je zanimalo poročanje iz Jutrovo dežele, kadar se je sam izražal. Napisel je »Slov. Naroda« sam zašel v Jutrovo deželo in začel hvaliti, kar je prej sam najdoločno pobjjal, vsed tega nisem več postal naročnina. Kljub temu mi je uprava »Slov. Naroda« pošiljala list še dva meseca. Jaz lista nisem več bral, na moje začudenje pa sem dobil poziv, da naj pošljem upravi 28 dinarjev za naročnino in sicer za čas, ko nisem bil več naročnik. Ker je sedaj »Slov. Narod« v tistih rokah kot »Domovina«, se lahko zgodi, da bodo gospodovi po volitvah tudi od vas zahtevali plačilo za »Domovino«. Zato pozor ob pravem času.

(Prostovoljno gasilno društvo Cven) je v posesti ene nove brizgalne in sicer za njen oddelek Mota. Brizgalno je izdelala tovarna Fr. Kernreiter, Dunaj, v splošno zadovoljnost. Tem potem se zahvaljuje društvo najsrčnejše vsem darovalcem, zlasti obč. Cven, vseskozi darežljivemu gosp. Jošku Rajhu, veleposestniku na Moti, kateri je kot obč. lovski najemnik daroval k temu nakupu vsoto 10 tisoč kron, nadalje vsem darovalcem iz občine in okolice, kateri so prispevali pri pobiranju zrnja in denarja. S tem je pokazano, da se razumeva važnost gasilnega društva in obenem, kaj se zamore storiti s složnim in

skupnim delom. Želimo iz srca, da ostane bratska ljubezen med nami.

(Iz kozjanskega okraja.) Dan za dnem obhajamo obletnice raznih prizrov iz volilnega boja. Ena takih obletnic je bila 25. preteklega meseca. Na dan je bil lansko leto v Kozjem duh Koroščev v osebi kaplana Kranca. Korošč si sam ni upal več k nam, kajti dva dni poprej se mu je namreč sanjalo, da jo je moral odkuriti iz Kozjega. Iz rado-vrednosti smo prihitali pred poslopnje okrajne hranilnice tudi samostojni kmetje. Napovedan je bil shod klerikalcev. Hoteli smo čuti, kaj nam bode gospod kaplani povedali. Ob napovedani uri, ko bi se imel shod vršiti, je prišel gospod dekan Marko Tomažič, ki je predsednik okrajnega zastopa (kakor se sam rad imenuje). Bilo bi bolje, da bi imel naslov predsednik slabih cest. Preden je odprl gospod dekan zborovalno sobo, je nahrul navzoče samostojne kmete: »Kaj pa Vi iščete tukaj?« Rekli so mu, da so prišli na shod. On pa je dejal: »Za samostojneži ni tu prostora; jaz sem gospodar te hišel!« Nato je spustil klerikalcev notri v vrata zaklenid od znotraj. Najmočnejši so izvolili izmed sebe za vratarje. Gospod kandidat Počivalšek je bil največji in je v rokami »delal red« ter določeval, kdo sme notri, a kdo ne. Samostojneži so bili seveda izključeni. Kdor se je od naših skušal približati vratoru, ga je Počivalšek ljubezljivo pozval z besedami: Marš ven, ta ni naš! Ker pa se naši ljudje niso dali odgnati tako po pasje, je imel Počivalšek precej opraviti in se je zaletaval z vso besnostjo, nencē se v naši knete. Tako ni bilo samo pri nas na Kozjem, marveč na vsakem klerikalnem shodu. Gorje samostojnežu, ki bi se pokazal med nimi. Mnogo ljudi se je dalo premotiti od klerikalnih demagogov, vendor danes gre drugače. Vsi obžalujejo, da so šli na klerikalne limanice.

Gospodje klerikalci, mi Vas vprašamo: Kedaj se bodo Vaše oblube izpolnilne? Dobro vemo, da se ne da vse hitro doseži, vendor pa enem letu bi že bili lahko kaj pokazali. Zahtevamo, da obračunate z nami! 17. septembra 1922 sta nam tu v Kozjem obljubili avtonomijo, katero ste imeli že v rokah, kakor ste trdili. Čez noč bo tu avtonomija, ste grmeli. Od tedaj pa je poteklo nad 500 noči, a avtonomije od nikoder. Vsi ljudje in celo Vaši lastni pristaši se zgražajo nad Vašimi lažmi. Kie so obljubljeni znižani davki? Najbrže v 5 kramen povečanju istih. Kie so naši vojaki iz Makedonije? Kedaj pridejo domov, ko ste obljubili, da bodo v kratkem zamenjali polke; naši domov, a oni drugi zopet v svojo domovino. Sporočamo Vam, da so nedavno odšli novi slovenski rekruti v Makedonijo. Vaš obljubljeni paradiž pa se je spremenil v kuluk, katerega ste nam pravili.

(Dopis iz Ptujiske občine.) Bodo pač morali odpustiti, cenjeni bralci, da se tako dolgo nisem oglasil. Stvar je pač taka! Zanimala so moja razkritja o g. klerikalnih veljakih tudi naša tovariša izven našega okraja: celo Kranice in ti so me naprosili, da pišem bolj v pravi pismeni slovenščini, ker ne razumejo našega preškega dialektka. Sedova jaz, ki imam brihtno glavco, sem se hitro toliko naučil, kar sam razvidi, da zamorem ustreči vsem.

Kolikor mi je sedaj to slabo vreme dopuščalo, sem se malo potrudil med naše kmetovalce. Povsod tarnaio, eden bolj ko drugi. Slišiš samo graio čez razne visoke davke, gospodarske takse in razne druge take kmetske dobre, katere nam je dopriniesla. Samoradikalna s pomočjo naših brihtnih klerikalcev se stavljena vlada. Jaz seveda drugo ne morem odgovoriti, kot razložiti vsakemu, da je predvsem poklicana klerikalna stranka s svojim Vesensjakom, da odpravi to, kar je slabega, ker se povsod ponašajo, da Samostojne splošni ne več, radi tega tudi ne more nositi odgovornosti. A ljudje delači čudne obrazze, kako so jih nafarbal klerikalci. Ob volitvah take oblube — sedaj pa ravno nasprotno. In ravno radi tega sem se spustil na g. Vesensjaka in Brenčiča, ki sta vodili klerikalne stranke pri nas ter njima tudi očital njune grehe, za katere imam povsod dokaze. Ravno onadvasta predvsem za nas v ptujskem okraju merodajna in odgovorna. Da sem zadel resnici na ljubo predvsem g. Brenčiča radi povrh njegove pogubonosne klerikalne politike tudi njegovega kvarnega delovanja kot okrajni komisar je predvsem moja dolžnost, da grajam to kar je slabo in povzdijem ono, kar je dobro, pa naj bo potem to prav g. Brenčiču ali ne. Vam pa rečem, g. Brenčič, da budem delal tako naprej, in sicer tako dolgo, da boste sami morali uvideti in pripoznati, da ste le iz ljubezni do svojega žepa, ne do kmeta, v tej stranki, kjer bi se morali žrtvovati, a ne samo iskati dobička. Krivice vam ne bodo delal, vsekakor bom razkrinkal vaša slaba dela in četudi bodete še na tako prefrigan način preprečevali moje obledjanjenje, kot ste si dovolili nedavno potom raznih osebnih intrig in groženj

napram raznim osebam, ki bi radi vaših greshov morale opustiti »Kmetijski list«. Ako želite vam jih dam na razpolago — samo zahtevajte!

Da je Vesensjak ravno isti dobrotnik nas vseh, dokazuje njegova zgodovina. Tudi ta je šel iz ljubezni do svojega žepa v klerikalno stranko, n. pr. državnozborske volitve iz I. 1907, ko je do zadnjega dne bil najboljši agitator za dr. Ploja, čez noč pa je postal klerikalcer ter agitator za Brenčiča, ker je raznesel lažnivo vest, da g. dr. Ploj odklanja kandidaturo in da naj vse voli Brenčiča. To je vse iz ljubezni do kmeta, kaj ne g. profesor — tu imate besedol! Torej ta dva dična voditelja bi se naj pustilo pri miru in se ne bi smelo niti resnice pisati, medtem ko klerikalno časopisje dan za dnem prinša najpodelješ osebne napade brez vsakih konkretnih dokazov, tega mi pač ne more nihče zamebiti in preprečevati v interesu nas vseh, ter pozivljam vse, da mi še pomagajo v tem oziru, ker lo na ta način se bodo mogli otresti teh lažiprijateljev, ki se skrivajo pod takozvano katoliško stranko.

Edino najboljši šivalni stroj
so
Josip Petelinca
Ljubljana, Sv. Petra nasip 7
(blizu Prešernovega spomenika za vodo)
znamke Gritzner in Adler za
rodbinsko, obrtno in industrijsko
rabo v vseh opremah, **najnizja**
cena, 10 letna garancija.
Istotam igle, olje, posamezne dele
za stroje in kolosa. Sprejemamo
popravila.

PREGLED TEDENSKI DOGODKOV.

Torek, dne 11. marca.

Radičevi mandati verificirani. Na seji verifikacijskega odbora je bilo soglasno sklenjeno, da se vseh 20 mandatov Radičeve stranke, za katere so bile vložene poverilnice, potrdi. Za potrditev so bili tudi radikalci, kar je izvalo naravnost senzacijo. S tem so Radiču odprta vrata v skupščino na stežaj in Radič se ne more več izgovarjati, da ne more vreči radikalne vlade. Z verifikacijo Radičevih mandatov je dokazano, da obstaja radikalna vlada še v naprej samo po milosti Radiča. V Beograd je sedaj mesto za Radiča. V Beograd ga kliče interes kmetskega ljudstva, ker samo tako bo vržena samoradikalna vlada in ljudstvu odvzetna bremena, ki jih je ta naložila. — Opozicionalni blok in zemljoradniki. Če je edin namen opozicionalnega bloka ta, da vrže radikalno vlado, potem so zemljoradniki pač njegovi najdoločnejši člani. Toda tega očetje opozicionalnega bloka še niso dokazali, vsled česar zahtevajo zemljoradniki, da se jim natančno pove, kaj da opozicionalni blok hoče, ker šele potem morejo tudi oni jasno povedati svoje stališče. Kakor pa ne morejo zemljoradniki izdati kmetskih interesov zaradi vlade, tako jih tudi ne morejo in nočejo izdati zradi opozicije. — Kuluk propadel. Vlada je izdala naredbo, po kateri se kušek za eno leto ukine. Pa tudi po enem letu ne bo iz kuluka ničesar, ker je kmetsko ljudstvo vedno bolj na straži svojih interesov. — V Ameriki so odkrili velikanske sleparje, ki so jih uganjali razni petrolejski magnati. Na sleparjah so bili soudeleni tudi štirje senatorji ter cela vrsta uradnikov.

Sreda, dne 12. marca.

Dr. Korošec je napovedal prihod Radičevih poslancev v Beograd. — V zvezi s prihodom Radičevcev v Beograd se mnogo govori o koaliciji med Pašičem in Pribičevičem. Demokratska stranka te vesti zanika. — Francoski frank, ki je v zadnjem času silno padel, je pričel zopet rasti. Amerikanici in Angleži so nameč priskočili Francosom z velikimi vsotami na pomoč in jim omogočili, da so zrušili napad na frank. Časopisi pišejo, da so Dunajčani pri napadu na frank izgubili okoli 80 milijonov dolarjev. — Na Grškem je bila sestavljena republikanska vlada. — Bolgari še vedno nadaljujejo s koncentracijo komitskih čet na naši meji.

Cetrtek, dne 13. marca.

Radičeve mandate je skupščina soglasno in z aplavzom odobrila. Beograd je tako svojo dobro voljo dokazal. Na Radiču je, da dokaže sedaj tudi on svojo dobro voljo. — Vilim Bukšeg, bivši minister in zasluzen voditelj kmetskih socialistov je v Zagrebu umrl. Pogreb se je vršil na državne stroške. — Nemški državni zbor je bil razpuščen. — Kitajska je priznala sovjetsko Rusijo.

Petak, dne 14. marca.

Napoved dr. Korošca se ni uresničila in Radičevci ni v Beograd. Zdi se, da Radičevci ne zaupajo demokratom,

vsled česar so odložili svoj prihod v Beograd. — Proračunska debata se v miru nadaljuje. Opozicionalni blok ne namerava preje izstopiti, dokler ne bo proračun sprejet. — Na Grškem je bil izvršen atentat na angleško poslančino. — V Mezopotamiji je bil umorjen pravosodni minister Taufiq paša. —

Sobota, dne 15. marca.

Političen položaj je ostal neizpremenjen. Nekateri poslanci Radičeve stranke so se odpeljali na Dunaj k Radiču po nadaljnja navodila. — Poveljstvo Vranglovcev izjavlja, da se ne preseli v Francijo, temveč da ostane v Jugoslaviji. — Bogarska vlada je bila pod pritiskom velesil zapreti nekaj komitskih četašev. Izkazalo pa se je, da zaprti niso četaši, temveč komunisti in zemljoradniki, prišlaši Stambolijskega. Tako se hoče krvava vlada Cankova oprostiti svojih nasprotnikov.

Nedelja, dne 16. marca.

Aneksija Reke je bila ob prisotnosti kralja in z velikimi slovesnostmi proglašena. Italijanski kralj je imenoval D'Annunzija povodom aneksije Reke za kneza Snežniškega. — V Zagrebu so priredili diaki vsled aneksije Reke velike protestne demonstracije, tekom katereh je prišlo do ostrih sponpadov s policijo. — Madžarsko posojilo in Jugoslavija. Madžarsko posojilo je bilo dovoljeno pod pogojem, da daje Madžarska naši državi do leta 1930 premog iz pečujskih premogokopov, da da 100 lokomotiv in 1000 vagonov ter da dobi Jugoslavijo mesto v kontrolni komisiji, ki bo upravljala madžarsko posojilo.

Pondeljek, dne 17. marca.

Radičevi pridejo v Beograd. Iz Zagreba poročajo, da odideta v Beograd posl. dr. Maček in Predavec ter da prineseta s seboj 22 novih poverilnic. — V skupščini je podal dr. Ninčić obširen eksposo na naši zunanjji politiki. — Vsi sekvestri nad avstrijskimi državljanji se pri nas odpravijo. — Anglia zmanjša svojo vojsko na 150.000 mož.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice.

44. redni občni zbor »Kmetske posojilnice ljubljanske okolice r. z. z. n. z.« v Ljubljani se je vršil dne 12. marca t. l. Bilančne postavke dokazujo ponovno, da se je zavod razvil v največji in najjačji zavod svojega ustroja ne le v Sloveniji, temveč v celni naši kraljevinji. Upravno imetje se je dvignilo na 74.096.096 Din 75 p. Razvijelj je za čas splošne tesnosti na denarnem trgu lanskoletni prirastev po 11.577.049 Din 96 p. pri hranilnih vlagah, ki so izkazale dne 31. decembra 1923 59.192.855 Din 97 p. Iz poročila ravnateljstva posname, da je zavod zvest svojim starim tradicijam izdatno koristil domačemu gospodarstvu v najtežji dobi. Obdržal je čim kulantnejšo obrestno inero pri kreditih in v kritičnem času minulega leta ni brezobzirno omejeval ter odgovarjal in tiral posojil ki so dosegli vsled tega 61.454.124 Din 2 p. Da se je omogočilo to stanje, se je posluževal zavod reeskomptu pri »Narodni banki«, ki je znašal dne 31. dec. 1923 6.755.000 Din, a ga zavod posle stalno in znatno znižuje. Čisti dobiček je dosegel 907 tisoč 846 Din 89 p. Po pripisu

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

Delniška glavnica: Din 50,000.00—
Rezervni zakladi ca.: Din 10,000.000—

Centrala: Ljubljana — Dunajska cesta
Podružnice: Brežice, Celje, Črnomelj, Gorica, Kranj, Maribor,
Metković, Novi Sad, Ptuj, Sarajevo, Split, Trst.

Brzojavni naslov: Banka Ljubljana.
Tel. štev.: 261, 413, 502, 503 in 504.

Se priporoča za vse v bančno stroko spadajoče posle.

Priporočamo tvrdko

Josip Petelinč,

Ljubljana,
Sv. Petra nasip št. 7
(blizu Prešernovega spomenika ob vodi)

Najcenejši nakup nogavic, žepnih robcev, brišalk, klopa, belega in rujevega platna, šifona, kravat, raznih gumbov, žlic, vilic, sprejalnih palic, nahrbtnikov, potrebičin za šivilje, krojače, čevljarje, sedlarje in brivce, škarje za krojače, šivilje in za obrezovanje trt. Na veliko in malo.

Lep, dobičkanosen
zaslužek

na deželi bi imel kak invalid, upokojenec ali obrnik, ki bi hotel proti proviziji prevzeti okrajna zastopstva ali potovati za staro, dobro vpeljano zalogu prvorstnih poljedelskih strojev vseake vrste. Lepa priložnost sedaj spomlad. Le zanesljive osebe naj posijočimprej resno ponudite na „Dobičkanosen zaslužek“ na upravo „Kmetijskega lista.“

Frau s'ovsenska izdelovalnica
USNJATIH OBLEK

Drago Schwab
Ljubljana, Dvorni trg 3.
Zahajevanje vzorcev.

Naročila za najboljšo
modro galico

garantirano 98 do 99%
sprejema

,EKONOM
osrednja gospodarska zadruža
v Ljubljani
Kolodvorska ulica št. 7.

Odobrjava najboljša!

Dvojno sladna, META' ržena kava

v zavitkih po 1/2 in 1/4 kg. Produkt dobrotrajnih preizkušen! Odlikuje jo najfinješi okus in aromu! Najboljši nadomestek zrnate kave. „ADRIA“ tvorница žitne kave, veleprapročna zrnata kave, Glinice pri Ljubljani.

Cepljene trte

vkoreninjene divjake in sadna drevesca nudi po konkurenčno nizki ceni. Alojz Grabar, pos. in trinar, Zagorec, pošta Juršinci pri Ptusu. Za pojasnila priložite znamke.

Od dobrega najboljša!

Dvojno sladna, META' ržena kava

v zavitkih po 1/2 in 1/4 kg. Produkt dobrotrajnih preizkušen! Odlikuje jo najfinješi okus in aromu! Najboljši nadomestek zrnate kave. „ADRIA“ tvorница žitne kave, veleprapročna zrnata kave, Glinice pri Ljubljani.

Največja tovarna umetnih gnojil nam je prepustila svoje izdelke v razprodajo po celi Sloveniji in smo s tem dosegli največji napredok za naše poljedelstvo ter Vam priporočamo nakup po sledečih izjemnih cenah:

Thomasova žlindra 18—20% 100 kg 170 Din

rudniški superfosfat 16% " 160 "

kaličeva sol 40—42% " 155 "

kostni superfosfat 18—20% " 250 "

apneni dušik 18—20% " 315 "

kaigit 14—15% " 70 "

rožena moka " 400 "

Navedene cene se razumejo bruto za neto v vrečah po 100 kg franko postaja Ljubljana, odnosno franko skladisče, Kolodvorska ulica 7 in brezobvezno. Za pristnost jamčimo in Vam prilagamo obenem navodila za gnojenje in pričakujemo, da Vam naša ponudba najbolje ugađa. Pri odjemu celega vagona znamen popust.

Priporočamo se cenj. naročilom in beležimo
z zadružnim pozdravom:

„EKONOM“

osrednja gospodarska zadruža v Ljubljani,
reg. zadr. z omej. zav.

Prodam
4 tisoč Tenezove strešne opeke
Zg. Šiška štev. 32.

Ali si poravnal naročino za
„KMETIJSKI LIST“?

„HOTEL SLON“

LJUBLJANA
Moderno preurejeno kopališče, restavracija in lavarne
Centralna kurjava!

Kupujte!

Vse Vaše potrebuščine, novodošlega pomladanskega letnega blaga za ženske in moške obleke, svile, etamin, batist, saten, perilo, šifon, kotonin, oksfort, cesir, cvilik za žimnice, odeje, koče, posteljne garniture i. dr. Najnovejše svilinate in čipkaste rute, šerpe, pri znani domači trgovini

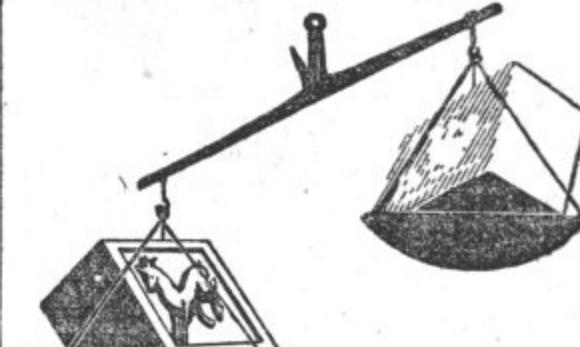
JANKO ČEŠNIK, Ljubljana,

Lingarjeva, Stritarjeva ulica.

Opozorjam ženine in neveste pri nakupu opreme (balisa)!

Kupujte!

Cene znano ni-ke in zmerne!

Milo „GAZELA“ odtehta
po svoji izborni kakovosti

vse manjvredne, cenejše izdelke.
Dobite ga v vsaki trgovini.

Jadranska banka d. d. Beograd

Delniška glavnica: Centrala (začasno) Ljubljana

Rezerve:
Din. 32,515.000

Podružnice:

Beograd
Bled
Cavtat
Celje

Dubrovnik
Ercegnovi
Jelsa
Jesenice

Korčula
Kotor
Kranj

Ljubljana
Maribor
Metković
Prevalje

Sarajevo
Split
Šibenik
Zagreb

Naslov za brzojave: JADRANSKA
Amerikanski oddelok — Potniški urad

INOZEMSKA ZASTOPSTVA: ITALIJA: Banca Adriatica, Trst, Opatija, Zadar. AVSTRIJA: Adriatische Bank, Dunaj. JUŽNA AMERIKA: Banco Yugoslavo de Chile, Valparaiso, Antofagasta, Punta Arenas, Porvenir, Puerto Natales.

AFILACIJA: Frank Sakser State Bank, 82 Cortland St. New York City.

Banka ima pravovrste zveze v vseh glavnih mestih sveta in se peča z vsemi bančnimi posli.

TRGOVSKA BANKA D. D., LJUBLJANA

PODRUZNICE:

Maribor
Novo mesto
Rakek
Slovenigradec
Slovenska Bistrica

Dunajska cesta 4 (v lastni stavbi).

KAPITAL in REZERVE Din 17,500.000.—

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantnejše.

Brzojavi: Trgovska.

Telefoni: 139, 146, 458.

EKSPOZITURE:

Konjice
Meža-Dravograd

Združene opekarne d.d., Ljubljana, telefon 733

naznanjajo, da so otvorile v sredini mesta na Miklošičevi cesti štev. 13 tovarniško zalogu vseh vrst opeke lastnega izdelka.

Opeka je na razpolago v poljubnih množinah po najnižji dnevni ceni.

Razpis

božičnih in novoletnih tekmovalnih nagrad naročnikom

„Kmetijskega lista“ za leto 1925

v skupni vrednosti 50.000 K.

Prva nagrada je 150 kg sladkorja, vrednost	9000 K,
druga nagrada je 50 kg kave, vrednost	8000 K,
tretja nagrada je 200 kg moke št. 0, vrednost	4800 K,
četrtja nagrada je 100 kg riža, vrednost	3400 K,
peta nagrada je 100 kg soli, vrednost	1200 K.

Poleg navedenega je razpisanih še 95 krasnih nagrad, katere obstoje iz najražljnejših predmetov, kakor: orodja, strojev, raznega volnenega in svilenega blaga za moške in ženske obleke, žepnih in zapestnih ur, verižic, zlatih uhanov, mila posode za kuhinjo itd., itd.

TEKMOVALNI POGOJI SO :

DO TEKME IMAJO PRAVICO vsi stari in novi naročniki »Kmetijskega lista« brez izjeme, ki plačajo naročnino za leto 1925. v znesku 30 dinarjev do dne 20. januarja 1925.

ONI NAROČNIKI, ki dolgujejo na naročnini za leto 1924, morajo poleg naročnine za leto 1925. poravnati tudi dolg, drugače se jim tekmovanje dovoliti ne more.

NOVI NAROČNIKI dobijo brezplačno letosnje številke »Kmetijskega lista«, ki bodo še izšle od dneva prejema njihove naročnine, namenjene za leto 1925.

NAROČNINO »Kmet. lista« za leto 1925 smo povišali od 25 na 30 Din vsled tega, ker nameravamo za časa volitev z dvakratno izdajo na teden.

VSAK NAROČNIK, ki bo plačal naročnino do navedenega roka, bodisi osebno ali potem poštno položnico, dobi pri upravi tekmovalno številko, katero naj pazno shrani do časa žrebanja.

POVERJENIKI »Kmetijskega lista« na deželi, ki naročajo list skupno za eno ali več vasi, dobe tekmovalne številke za vse poslane stare in nove naročnike skupaj.

VSAK POSAMEZNIK, kdor pošlje pet novih plačanih celoletnih naročnikov, dobi za nagrado eno tekmovalno številko.

ZREBANJE dolčenih nagrad bo v sredo, dne 28. januarja 1925 po za to določeni komisiji. Vsak imejitelj številke se lahko žrebanja osebno udeleži.

UPRAVNISTVO »KMETIJSKEGA LISTA«.